

اظهار نظر کارشناسی درباره:

« طرح استفساریه تبصره (۱) ماده (۱۳) قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

طرح استفساریه تبصره «۱» ماده (۱۳) قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات با هدف ابهام‌زدایی از حکم تبصره مذکور مبنی بر شمولیت ممنوعیت استعمال مواد دخانی در اماکن عمومی بر «قهوه‌خانه‌ها و اتاق‌های استعمال دخانیات در فرودگاه‌ها»، اعلام وصول گردید که در نهایت طرح مزبور با این تفسیر که ممنوعیت استعمال مواد دخانی در اماکن عمومی شامل مصادیق فوق‌الذکر نمی‌شود به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این مصوبه جهت تصویب نهایی به شورای محترم نگهبان ارسال گردید. شورای محترم نگهبان مصوبه مذکور را مغایر اصل هفتادوسوم قانون اساسی دانسته است. همچنین شورای محترم نگهبان متعاقباً نظر هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی مبنی بر مغایرت مصوبه مجلس با بند «۲» سیاست‌های کلی سلامت را جهت اقدام لازم به مجلس شورای اسلامی ارسال نموده است. کمیسیون مربوطه در راستای رفع ایراد شورای محترم نگهبان گزارش اصلاحی خود را تقدیم صحن علنی نمود. با عنایت به برخی ایرادات در گزارش کمیسیون، این مصوبه جهت بررسی مجدد از سوی صحن علنی به کمیسیون ارجاع داده شد. در این گزارش ضمن بررسی ایراد شورای محترم نگهبان، مصوبه کمیسیون که بعد از ارجاع صحن علنی مورد بازبینی قرار گرفته است مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بررسی نظر شورای محترم نگهبان و گزارش کمیسیون

شورای محترم نگهبان، مصوبه مجلس شورای اسلامی که در قالب استفساریه به تصویب رسیده است را قانونگذاری جدید محسوب نموده و مقرر داشته است: از آنجا که طرح مذکور تفسیر نیست و قانونگذاری جدید محسوب می‌شود مغایر اصل هفتادوسوم قانون اساسی^۱ و نظریه تفسیری ۷۶/۲۱/۵۸۳ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۰ شورای محترم نگهبان از این اصل شناخته شد.

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۳۶۷

شماره چاپ:

۱۶۱۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۹/۱۲

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

حقوقی

سایر دفاتر:

مطالعات اجتماعی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۶۰۷۶-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۹/۱۶

۱. شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است. مفاد این اصل مانع از تفسیری که دادستان، در مقام تمیز حق، از قوانین می‌کند نیست.

درواقع می‌توان گفت این ایراد شورای محترم نگهبان از زمره ایرادات شکلی محسوب می‌شود، از همین رو کمیسیون مربوطه در راستای رفع ایراد مذکور، عیناً مفاد مصوبه طرح استفساریه را در قالب الحاق یک تبصره به‌عنوان تبصره «۳» به ماده (۱۳) قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات و با تغییر عنوان طرح به تصویب رسانده است. درواقع در اصلاحیه کمیسیون به صراحت مصرف دخانیات در قهوه‌خانه‌های دارای پروانه کسب صنفی معتبر و اتاق‌های استعمال دخانیات در فرودگاه‌ها و پایانه‌های مسافربری، مجاز دانسته شده است. عمده تغییر مصوبه کمیسیون در راستای رفع ایراد شورای محترم نگهبان که طرح استفساریه را قانونگذاری جدید دانسته بود، تبدیل نمودن مفاد طرح استفساریه به طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۳) قانون مذکور می‌باشد از این رو با توجه به موارد مشابه چنین ایرادی به‌نظر می‌رسد مصوبه کمیسیون رافع این ایراد شورای محترم نگهبان می‌باشد. براساس اصلاحیه کمیسیون؛ تبصره «۳» الحاقی به ماده (۱۳) مقرر می‌دارد:

«مصرف دخانیات صرفاً در اتاق‌های استعمال دخانیات مستقر در فرودگاه‌ها، پایانه‌های مسافربری و قهوه‌خانه‌های دارای پروانه صنفی معتبر مجاز است».

شایان توجه است که ارزیابی ماهوی مصوبه کمیسیون مبنی بر مستثنا بودن قهوه‌خانه‌ها و اتاق‌های مخصوص استعمال دخانیات و بررسی ادله حقوقی مربوط به پذیرش این تفسیر در گزارش پیشین مرکز پژوهش‌ها به شماره ۱- ۲۴۰۱۶۰۷۶ صورت گرفته است. شایان ذکر است که در مصوبه پیشین کمیسیون که در صحن علنی مورد ایراد واقع شد و موجب ارجاع آن به کمیسیون گردید دو ملاحظه دیگر نیز وجود داشت که در گزارش مرکز پژوهش‌ها به شماره ۲- ۲۴۰۱۶۰۷۶ به آن پرداخته شده بود در مصوبه جدید مرتفع گردیده است.

همچنین درخصوص اینکه آیا مصوبه کمیسیون رافع مغایرت با بند «۲» سیاست‌های کلی سلامت نیز می‌باشد می‌توان گفت چنانچه منظور از حکم مقرر در تبصره الحاقی صرفاً قهوه‌خانه‌هایی باشد که اختصاص به استعمال دخانیات دارند این مصوبه می‌تواند رافع این مغایرت باشد. لذا پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، جهت جلوگیری از طرح مجدد این ایراد، تبصره الحاقی به‌نحوی اصلاح عبارتی شود که صرفاً شامل قهوه‌خانه‌هایی گردد که دارای مجوز اختصاصی برای عرضه دخانیات داشته باشند. بر این اساس عبارت ذیل تبصره را می‌توان به این ترتیب اصلاح نمود: «... و قهوه‌خانه‌هایی که منحصراً دارای پروانه صنفی معتبر جهت عرضه دخانیات هستند مجاز است».

نتیجه‌گیری

با عنایت به مطالب مندرج در این گزارش به‌نظر می‌رسد گزارش کمیسیون مربوطه در صورت رعایت ملاحظه مندرج در این گزارش درخصوص اصلاح عبارتی تبصره الحاقی (با رعایت آیین‌نامه داخلی به مجلس) رافع ایراد شورای محترم نگهبان می‌باشد.

